

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**СТУДЕНТСЬКА  
СПОРТИВНА НАУКА – 2015**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ  
І Всеукраїнської студентської  
науково-практичної конференції**

**20 травня 2015 р.**

**Житомир  
Вид-во «Рута» – 2015**

УДК 796.378  
ББК 75.74.58  
С 88

*Рекомендовано до друку вченю радою  
Житомирського державного університету імені Івана Франка  
(протокол № 10 від 29 травня 2015 р.)*

**Рецензенти:**

**Свиридов В.З.** – док. мед. наук, проф., Житом. ін.-т медсестринства;  
**Ахметов Р.Ф.** – д.н. з фіз. вих. і спорту, професор; ЖДУ ім. І. Франка;  
**Романчук В.М.** – к.н. з фіз. вих. і спорту, професор; ЖВІ ім. С.П. Корольова.

**Студентська спортивна наука – 2015:** збірник наукових праць  
І Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. – Жито-  
мир: Вид-во «Рута», 2015. – 224 с.

У збірнику подаються результати теоретичних, прикладних та науково-мето-  
дичних досліджень магістрантів і студентів із широкого спектру питань фізичної  
культури і спорту. Видання розраховане на студентів, магістрантів та викладачів  
фізичного виховання.

**Редакційна колегія:**

**Сейко Наталія Андріївна** – проректор з наукової та міжнародної роботи ЖДУ імені  
Івана Франка, д.п.н., професор;

**Шевчук Андрій Володимирович** – проректор з навчально-методичної та виховної  
роботи, к. і. н., доцент;

**Кутек Тамара Борисівна** – декан факультету фізичного виховання і спорту, д.н. з фіз.  
вих. і спорту, доцент;

**Ахметов Рустам Фахімович** – зав. кафедри теорії і методики фізичного виховання,  
д.н. з фіз. вих. і спорту, професор;

**Грибан Григорій Петрович** – зав. каф. фізичного виховання та рекреації, д.п.н.,  
професор;

**Яворська Тетяна Євгенівна** – зав. кафедри олімпійського і професійного спорту, к.н. з  
фіз. вих. і спорту, доцент;

**Карнійчук Наталія Миколаївна** – зав. каф. медико-біологічних основ фізичного  
виховання та спорту, к.біолог. н., доцент

**Крук Микола Зенонович** – доцент каф. фізичного виховання та рекреації, к.п.н.;

**Вовченко Інна Іванівна** – доцент каф. теорії і методики фізичного виховання, к.н. з фіз.  
вих. і спорту;

**Романчук Віктор Миколайович** – професор кафедри фізичного виховання, спеціальної  
фізичної підготовки і спорту ННП ЖВІ ім. С.П. Корольова, к.н. з фіз. вих. і спорту;

**Шаверський Віктор Костянтинович** – доц. каф. олімп. і проф. спорту, к.н. з фіз. вих. і  
спорту.

*Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів,  
власних імен та інші відомості відповідають автори публікацій.  
Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.*

© ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

## ЗМІСТ

<i>Амелічкіна В.В., Шевчук Т.В.</i> Рухова активність школярів – запорука здорового способу життя.....	8
<i>Арсенюк Р.М.</i> Значення аеробіки у фізичному вихованні студентів вищих навчальних закладів.....	11
<i>Базилевич О.С., Карпюк О.В., Хохла А.І.</i> Взаємозв'язок між показниками фізичного розвитку та функціональної підготовленості студентів.....	13
<i>Батирсва А.О., Жуковський Є.І.</i> Сучасні тенденції технічної підготовки фехтувальників.....	20
<i>Бекаса В. А. Бекас О.О. Вацук А. І. Распутіна Л.В.</i> Формування фізичного стану школярів під впливом занять легкоатлетичними стрибками.....	23
<i>Бобер А.А., Яблонська А.М.</i> Здоровий спосіб життя як фактор зміщення і оздоровлення організму студентської молоді.....	31
<i>Бовсуновська М.О., Корнійчук Н.М., Шевчук Д.В.</i> Профілактика захворювань хребетного стовпа засобами фізичного виховання.....	34
<i>Бовсуновський А.М., Шаверський В.К.</i> Педагогічний контроль за рівнем фізичної підготовленості футболістів на початковому етапі підготовки.....	37
<i>Боровська Т.В., Р.Ф. Ахметов</i> Теоретико-методичні засади розвитку фізичних здібностей в учнів молодшого шкільного віку.....	39
<i>Гагіна Л.В., Крук А.З.</i> Плавання як засіб профілактики та лікування захворювань дихальної системи.....	44
<i>Гекалюк С.В., Чернуха І.С.</i> Особливості функціонування гепатобіліарної системи спортсменів.....	47
<i>Гидун І.О., Ляшевич А.М.</i> Вплив здорового способу життя на фізичний стан здоров'я людини.....	50
<i>Горбанюк О.М., Крук М.З.</i> Фізичні навантаження як фактор впливу на організм людини.....	53
<i>Грицук В.В., Осипенко В.Є.</i> Основи зовнішньої балістики в настільному тенісі.....	55

<i>Зайцев В.В., Грибан Г.П.</i> Науково-теоретичне обґрунтування методики розвитку витривалості у студентів під час самостійних занять.....	62
<i>Захарченко М.О., Кузнецова Л.І.</i> Анимаційний туризм як засіб рекреаційно – оздоровчої діяльності учнів 5 класів...	67
<i>Заяць М., Переходько І.В., Симонюк А.А., Кузнецова О.Т.</i> Оздоровчі технології у змісті здоров'язбережувального освітнього простору вищого навчального закладу.....	71
<i>Іскорostenський М.А., Блажисєвський Г.В.</i> Проблеми здоров'я та здорового способу життя молоді в сучасних умовах.....	77
<i>Кліменчук Д.В.</i> Методи оцінки функціонального стану організму.....	79
<i>Козлюк З.С., Дзензелюк Д.О.</i> Негативні чинники впливу на інтерес студентів-аграріїв до самостійних занять з фізичного виховання.....	82
<i>Кока Е.О., Грибан Г.П.</i> Історія розвитку фізичної культури і спорту в місті Коростишеві.....	85
<i>Кравчинина Г.О., Вергелюк А.І.</i> Спорт і фізичне виховання у Німеччині.....	91
<i>Лакіза А.А., Тунік Н.Ц.</i> Передумови ефективної організації самостійної роботи студентів з фізичного виховання.....	94
<i>Лисюк Ю.С., Вовченко І.І.</i> Стан здоров'я дітей середнього шкільного віку.....	97
<i>Марцун Б.В., Яворська Т.Є.</i> Удосконалення витривалості футболістів на етапі спеціалізованої базової підготовки...	100
<i>Мацапура Т.В., Крук А.З.</i> Олімпійські рекорди: вагомість часу.....	106
<i>Мягченко О.С.</i> Особенности использования средств гиревого спорта .....	109
<i>Орловська В.Й., Яблонська А.М.</i> Вплив фізичних вправ на організм людини.....	112
<i>Пашков Д.Ю., Грибан Г.П.</i> Оптимізація розвитку фізичних здібностей студентів у процесі самостійних занять фізичними вправами.....	114
<i>Петренко М.В., Романчук Т.П., Пампура М.М.</i>	

<i>Функціональні показники серцево-судинної системи у дітей середнього шкільного віку, що займаються айкідо...</i>	119
<i>Петров Д.В., Саранча М.П. Програма планування фізичної підготовки гандболістів.....</i>	124
<i>Погоріла Г.В., Петрук Л.А. Визначення основних захворювань та організація занять зі студентами спеціальної медичної групи.....</i>	128
<i>Порозінська Ю.П., Нестеренко Я.М., Блажиєвський Г.В. Розвиток координаційних здібностей студентів у процесі фізичного виховання.....</i>	132
<i>Простокішин М.В., Міклуш В.П. Особливості оцінки рівня фізичної працездатності студентів вищих навчальних закладів.....</i>	135
<i>Рекша С.А., Погребенник Л.І. Тенденція розвитку фізичної культури і спорту в європейських країнах у період між Першою і Другою світовими війнами.....</i>	138
<i>Ричок Т.М., Коробейніков Г.В. Реакція варіабельності ритму серця у борців на стандартну ортостатичну пробу..</i>	140
<i>Самолюк М.В. Фізичне виховання та спорт у вищих навчальних закладах Польщі.....</i>	146
<i>Сасовська В.І., Костюк Ю.С. Проблеми фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку.....</i>	148
<i>Семеній В.В., Сілліва М.О. Формування у дітей молодшого шкільного віку інтересу до занять фізичною культурою засобами аеробіки.....</i>	152
<i>Семенчук В.І., Підгурська О.П., Кузнецова О.Т. Оцінка режиму та якості харчування студентів-спортсменів університету.....</i>	157
<i>Сергійчук Я.М., Білаш О.Ю. Розвиток фізичної культури і спорту в навчальних закладах півдня України на початку ХХ століття.....</i>	164
<i>Ситникова М.А., Айунц В.І. Формування здорового способу життя засобами фізичної культури.....</i>	167
<i>Смовж М.А., Яворська Т.Є. До питання удосконалення технічної підготовки стрільців засобами сучасних тренажерів.....</i>	171
<i>Соколовська А.А., Шаверський В.К. Вплив фізичної</i>	

підготовки дзюдоїстів на показники технічної майстерності.....	175
<i>Соловецька М.А., Ковальчук А.Г.</i> Роль рухової активності у здоровому способі життя студентської молоді.....	179
<i>Ткачук Н., Мельниченко О.Я.</i> Особливості темпу фізичного розвитку та функціонального віку у осіб юнацького віку.....	181
<i>Устименко Д.М., Грицук С.М.</i> Розвиток координаційних здібностей у дітей молодшого шкільного віку.....	186
<i>Ушканенко О.А.</i> Мотивація студентів до занять фізичною культурою у вищих навчальних закладах.....	189
<i>Федоренко Л.В.</i> Пілатес – «тіло створюється розумом»..	197
<i>Хамуляк Х.М., Длугош І.Б., Соломонко А.О.</i> Силова підготовка студентів за допомогою тренажерів.....	199
<i>Хлопотнова О.В., Крук М.З.</i> Використання спортсменами-плавцями методу гіпоксичного тренування.....	206
<i>Чорний В.В., Кульчицька І.А.</i> Впровадження нетрадиційних технологій в процес фізичного виховання учнів середніх класів.....	209
<i>Шепелев О.О., Яворська Т.Є.</i> Удосконалення техніки виконання кидків із різної відстані в баскетболі.....	213
<i>Ющенко К.А., Ковальчук О.В., Кукушкіна А.С.</i> Засоби фізичного виховання при захворюваннях органів зору....	216
<i>Ячик М.Є., Гиріна А.А., Весельська М.В.</i> Роль лікувальної фізичної культури при лікуванні дисплазії кульшового суглоба у дітей.....	220

виховання молоді, набуттям знань, створенням умов, що дозволяють їй здійснювати гармонійний розвиток згідно умов сьогодення [2].

### Література

1. Апанасенко Г.Л. Эволюция биоэнергетики и здоровье человека. – СПб.: «Петрополис», 1992. – 123 с.
2. Бобрицька В. І., Гриньова М. В. та ін. Валеологія. Навч. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 395 с.
3. Вакуленко О. В. Здоровий спосіб життя як соціально-педагогічна умова становлення особистості у підлітковому віці: Автореф .... дис. канд. пед. наук. – К., 2004.
4. Мяло К. Г. Время выбора: Молодежь и общество в поисках альтернативы. – М.: Политиздат, 1991. – 253 с.
5. Плошинська А., Черевко С. Розвиток державної політики в галузі фізичної культури та спорту в сучасній Україні// Молода спортивна наука України, 2008. – Т.2 . – С. 158 – 162.

### МЕТОДИ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ОРГАНІЗМУ

*Д.В. Кліменчук*

*Науковий керівник канд. пед. наук,  
доц. М.З. Крук*

*Житомирський державний університет імені Івана Франка*

**Постановка проблеми.** Сучасний спосіб життя школярів і режим навчання, що встановився в сучасній школі, криє в собі загрозу фізичному існуванню й здоров'ю учнів. Гігієністи стверджують, що погіршення стану здоров'я є неминучою і фатальною платою за нехтування з боку школярів вимогами здорового способу життя як протягом навчального дня, так і в позашкільний час. З перших днів навчання у школі в учнів молодших класів на 50 % знижується рухова активність. Одночасно з цим збільшується психічне навантаження на нервову систему школяра, що в поєднанні зі зниженою руховою активністю вже через кілька років навчання призводить до суттєвого погіршення стану здоров'я. Тому дуже важливим на сьогодні є створення умов для збереження і зміцнення здоров'я учнів [1].

Сьогодні, як ніколи актуально, перед викладачами фізичного виховання, вчителями фізичної культури та тренерами з видів спорту стоїть проблема контролю за станом серцево-судинної та дихальної систем організму учнів, студентів, спортсменів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У дослідженнях останніх років відзначається тривожна тенденція до збільшення кількості дітей, які мають ті чи інші порушення розвитку, відхилення в стані фізичного та психічного здоров'я, причинами яких є різні біологічні, екологічні, соціально-психологічні та інші чинники, а також їх поєднання (О. М. Лук'янова, 2008). Стан серцево-судинної системи молоді були предметом дослідження Є.О. Косинського, (2008), Ю.М. Андрійчук, (2010), П.М. Чертановського (2012), О.А. Ситника (2013). Методи контролю за показниками дихальної системи досліджувались багатьма вченими, зокрема, Н. В. Богдановською (2014) та М. В. Маліковим (2014).

**Метою статті** є теоретичний аналіз методів оцінки функціонального стану організму підростаючого покоління.

**Результати досліджень та їх обговорення.** Функціональний стан організму людини, що визначає його загальну і професійну успішність в праці чи навчанні, перш за все залежить від показників серцево-судинної, нервової та дихальної систем і ступеня фізичної працездатності. В якості цих показників використовують наступні: мінімальний і максимальний артеріальний тиск, частота серцевих скорочень, жигтева ємність легенів, зрушення фізіологічних функцій організму при виконанні дозованих навантажень.

Якщо погодитись із тим, що медогляди дітей у більшості випадків – просто формальність, то на викладача фізичної культури покладається вся відповідальність за здоров'я підопічних на своєму уроці. Звичайно, простим контролем частоти серцевих скорочень (ЧСС) на початку уроку багато не виявиш, а ось дослідження артеріального тиску (АТ), адаптаційного потенціалу (АП), розрахунки «серцевих» індексів та ін. доповнять картину. Ці дослідження, проведені хоча б на початку та в кінці семестрів, на нашу думку, досить інформативні, а в теперішніх умовах просто стратегічні.

Для оцінки стану та функціонування серцево-судинної системи пропонується чимало доступних викладачеві та вчителеві методик та індексів: індекс Кердо, індекс Робінсона, тест моторно-кардіальної кореляції, методика Запісочного, методика оцінки біологічного віку серця тощо. Спільне у цих методиках те, що в основу кожного методу дослідження покладено показники артеріального тиску та частоти серцевих скорочень. Без їх дослідження ні розрахунки індексів, ні оцінка роботи серця та серцево-судинної системи в цілому неможливі [3].

Поряд з дослідженням функціонального стану серцево-судинної системи організму актуальним є дослідження функціонального стану системи зовнішнього дихання, що також є одним із провідних елементів програми медико-біологічного контролю за станом осіб, які систематично займаються фізичною культурою. Пов'язано це із значною роллю системи дихання в пристосуванні організму до різних видів фізичних навантажень, формуванні найбільш адекватної реакції на різного роду дії. Під час оцінки функціонального стану системи зовнішнього дихання традиційно використовують методи спірометрії або спірографії, пневмотахометрії, оксигемометрії, методи газового аналізу, ряд методик щодо визначення інтегральних параметрів системи зовнішнього дихання, а також різні функціональні проби, зокрема, проби Штанге та Генчі [2].

**Висновки.** Безперечно, діагностика функціонального стану організму під час занять фізичною культурою і спортом має важливе значення для оцінки ступеня впливу фізичних навантажень на організм, внесення відповідних коректиувальних заходів у тому випадку, коли не вистачає його функціональних можливостей для адекватної відповіді на різні за об'ємом та інтенсивністю фізичні навантаження. Все це в цілому сприяє вирішенню головного завдання фізичної культури і спорту – оптимізації рівня здоров'я і досягненню високих спортивних результатів.

#### **Література**

1. Ситник О. А. Характеристика стану серцево-судинної системи учнів молодшого шкільного віку // Педагогічні науки: теорія, історія, інновації. – 2012. – № 1. – С. 81–85.

Наукове видання

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ  
І Всеукраїнської студентської науково-практичної  
конференції**

**СТУДЕНТСЬКА  
СПОРТИВНА НАУКА – 2015**

20 травня 2015 р.

Відповідальний за випуск Г.П. Грибан

Комп'ютерна верстка та макетування Г.П. Грибана

Підписано до друку 15.06.2015. Формат 60x84/16  
Гарнітура “Times New Roman”. Папір офс. № 1

Ум. друк. арк. 13.44.  
Наклад 100 прим. Зам. №

Віддруковано в ПП “Рута”  
10014, м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17-а  
*Реєстраційне свідоцтво про внесення в Державний реєстр  
Серія ДК № 364 від 14.01. 2010 р.*